

СУЧАСНИЙ СТАН ДОКУМЕНТОЗНАВЧОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ: МОТИВАЦІЯ, АДАПТАЦІЯ, НЕДОЛІКИ

Актуальність теми дослідження. Кожна держава, що дбає про свій рейтинг у світі та своє майбутнє, має ретельно розробляти стратегію і тактику управління освітою. Вища освіта – сукупність систематизованих знань, умінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, інших компетентностей, здобутих у закладі вищої освіти (науковій установі) у відповідній галузі знань за певною кваліфікацією на рівнях вищої освіти, що за складністю є вищими, ніж рівень повної загальної середньої освіти [1].

Аналіз інформаційних джерел за темою дослідження виявив недостатню розробленість та впровадження автоматизованих систем у ЗВО, що засвідчує, що традиційних методів, які забезпечують високу якість навчання, на сьогодні вже явно недостатньо. Саме тому ЗВО повинні мати ефективну систему управління підготовкою майбутніх фахівців, які повною мірою відповідатимуть вимогам ринку праці і потребам роботодавців та суспільства. Існує досить багато різних організаційних, методичних, технологічних факторів, які безпосередньо впливають на якість підготовки фахівця у ЗВО. Частина з них оцінюється під час проведення атестації й акредитації ЗВО. Документаційне забезпечення системи менеджменту якості в різних видах організацій освітлено в роботах А. Н. Сокової, Л. Н. Варламової, Е. Ілюшенко, С. В. Василевської, І. Т. Заїки, В. А. Качалова, Т. М. Полховського, С. А. Шенкмана та ін.

Згідно із Законом України «Про вищу освіту», якість вищої освіти – рівень здобутих особою знань, умінь, навичок, інших компетентностей, що відображає її компетентність відповідно до стандартів вищої освіти; «якість вищої освіти – якісні та кількісні показники результатів навчання осіб, що здобули вищу освіту відповідного освітнього чи освітньо-наукового ступеня, які засвідчують рівень їхньої компетентності та здатності до професійної діяльності відповідно до напрямку підготовки та спеціальності (спеціалізації)» (рис. 1) [4; 5].

Рис. 1 – Якість вищої освіти

Розбудова Української суверенної держави спричинила необхідність докорінної зміни системи освіти, методології і технології організації навчально виховного процесу в навчальних закладах різного типу: ліцєях, гімназіях, авторських школах, коледжах, приватних, недільних, духовних школах тощо [5; 7]. Пошуки, які провадять колективи навчальних закладів нового типу, можуть збагатити не лише шкільну практику, а й педагогічну науку.

Виконання соціального замовлення сучасного етапу розбудови нашої держави формування особистості, здатної засвоювати і творчо розвивати культуру, потребує постійного пошуку нових організаційних форм, індивідуального підходу до особистості, нових технологій навчання і виховання. У цій ситуації суттєво зростає роль і авторитет педагогічного знання, яке може стати теоретичною базою для нових пошуків, інновацій.

Змінився характер ставлення менеджерів освітньої сфери до засвоєння і застосування освітянських нововведень. Якщо раніше інноваційна діяльність обмежувалася використанням

рекомендованих згори нововведень, то сьогодні вона набуває дослідницько-пошукового характеру: викладач обирає нові програми, підручники, використовує інноваційні прийоми і способи педагогічної діяльності.

Вимоги до змісту, обсягу та рівня освітньої і фахової підготовки в Україні встановлено в державних стандартах освіти. Вони є основою оцінки освітнього та освітньо-кваліфікаційного рівня громадян незалежно від форм здобуття освіти. Державні стандарти освіти розробляють для кожного освітнього та освітньо-кваліфікаційного рівня, а затверджує їх Кабінет Міністрів України. Вони підлягають перегляду та перезатвердженню не рідше як один раз на 10 років [7].

Згідно із Законом України «Про вищу освіту» [4; 5], якість вищої освіти – це «сукупність якостей особи з вищою освітою, що відображає її професійну компетентність, ціннісну орієнтацію, соціальну спрямованість і обумовлює здатність задовольняти як особисті духовні й матеріальні потреби, так і потреби суспільства».

Діяльність Одеського національного політехнічного університету (ОНПУ) та кафедр розглядається як ланцюг процесів, якість роботи контролюється на кожному етапі процесу:

- Системний підхід до управління: управління діяльністю здійснюється через систему взаємодіючих та взаємопов'язаних процесів, де кожна управлінська дія ретельно зважується і перевіряється.

- Безперервне удосконалення (поліпшення): колектив проводить постійний моніторинг і вивчення світових тенденцій розвитку сфери вищої освіти, впроваджує передовий досвід у навчальний процес.

- Прийняття рішень на основі фактів: в університеті забезпечується збирання, зберігання та аналізування даних за результатами діяльності з подальшим коригуванням дій.

- Взаємовигідна співпраця із партнерами: університет встановлює взаємовигідні зв'язки з партнерами на основі довіри, обміну знаннями та співпраці.

Інноваційна модель управління ОНПУ забезпечує: розробку і постійне оновлення нормативних та регламентуючих документів, спрямованих на підвищення якості навчального процесу, підготовки наукових кадрів, науково-педагогічної діяльності тощо; постійне удосконалення процесу внутрішньої комунікації, що дозволяє покращити рівень скоординованості в роботі підрозділів; підвищення авторитету університету як в Україні, так і за її межами, що додає конкурентних переваг на ринку освітніх послуг, наближає університет до європейських стандартів забезпечення якості вищої освіти.

Список використаних джерел

1. Конституція України: офіц. текст. Київ: КМ, 2013. 96 с.
2. Про авторське право і суміжні права : Закон України від 23.12.1993 р. № 3792-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 13. Ст. 64.
3. Про видавничу справу: Закон України від 05.06.97 р. №318/97-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1997. № 32. Ст. 206.
4. Про вищу освіту: Закон України від 17.01.2002 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2002. № 20. Ст. 134.
5. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 37–38. Ст. 2004.
6. Єдина державна електронна база з питань освіти. URL: <https://info.edbo.gov.ua>
7. Кабінет Міністрів України. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/8392007%D0%BF/print1321473369741789>
8. Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua>

